

Parkinsons sykdom og personlighet

Parkinsons sykdom er kjennetegnet av stivhet i muskulaturen og problemer med å sette i gang bevegelser. Skjelving i en eller begge hender, spesielt når de er i ro, er typisk.

Sykdommen skyldes at hjernen produserer for lite av signalstoffet dopamin. Hvorfor dette skjer, vet man som regel ikke, men typiske symptomer på Parkinsons sykdom får man oftest når 70 prosent av de dopaminproduserende cellene har gått til grunne. Diagnosen stilles først og fremst på grunnlag av symptomene, og i hvilken grad de blir lindret av medisiner som øker hjernens innhold av dopamin. En måling av aktivitetsnivået i den delen av hjernen som produserer dopamin kan styrke mistanken ((såkalt DAT-scan). I begynnelsen har mennesker med Parkinsons sykdom ofte lite plager, men over tid tiltar de gradvis. Hvor fort dette skjer, og hvilke symptomer som er mest framtrepende er ulikt fra person til person. Noen oppnår med hjelp av medikamenter et godt funksjonsnivå livet ut. Andre får mer omfattende plager.

Dopamin er ikke bare nødvendig for å sikre jevne og koordinerte bevegelser. Signalstoffet er også viktig for å framkalle den gode følelsen i oss hvis vi har nådd et mål eller fått til noe vi ønsker. Et økende antall studier viser at mennesker som har Parkinsons sykdom i flere år før de får diagnosen ofte har visse personlighetstrekk. Det er en rekke holdepunkter for at Parkinsonspasienter gjerne er arbeidsomme, punktlig og lite risikovillige. Grunnen til at personer med et lavt nivå av dopamin har en forsiktig væremåte er kanskje at risikoatferd og måloppnåelse utløser en svakere lystopplevelse hos dem enn hos mennesker med normal dopaminproduksjon. Når utsiktene til belønning uteblir, blir man mindre villig til å ta sjanser.